Onderzoeksrapportage MijnBurgemeester Drimmelen

De gemeente Drimmelen is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Als onderdeel van deze zoektocht heeft de gemeente haar inwoners gevraagd naar wat voor persoon de gemeente op zoek moet. Wat zijn volgens de inwoners belangrijke eigenschappen voor de nieuwe burgemeester? En aan wat voor persoon denken zij wanneer zij de nieuwe burgemeester voor zich zien?

Datum: 12-05-2022

Aantal deelnemers: 289

In opdracht van: gemeente Drimmelen

citisens

In deze rapportage

INHOUDSOPGAVE

Aanleiding onderzoek **3**

Samenvatting resultaten **5**

Resultaten inwonersconsultatie **8**

Stellingen 8

Open vraag 14

Onderzoeksverantwoording **15**

Bijlage 1: Typen burgemeesters **17**

Bijlage 2: Toelichting betrokkenheidsprofielen **19**

Aanleiding onderzoek

HOOFDSTUK 1

De tool 'MijnBurgemeester'

De gemeente Drimmelen is op zoek naar een nieuwe burgemeester. Om inzicht te krijgen in wat voor iemand de inwoners graag zien als toekomstige burgemeester heeft Citisens de MijnBurgemeester-tool ontwikkeld. Via een online vragenlijst hebben de inwoners van Drimmelen hun mening gegeven aan de hand van tien stellingen en een open vraag: "Als ik denk aan de nieuwe burgemeester van Drimmelen, dan zie ik iemand die…" De resultaten van de inwonersconsultatie en bij wat voor type burgemeester de voorkeur van de inwoners van Drimmelen ligt, leest u in deze rapportage.

4 Burgemeesterstypen

Inwoners verschillen van mening over wat iemand voor hen de ideale burgemeester maakt. Om deze verschillende ideeën te vatten ontwikkelde Citisens de MijnBurgemeester-tool, waarin onderscheid wordt gemaakt tussen vier verschillende typen burgemeesters. Deze typering werd opgesteld aan de hand van een combinatie van literatuurstudie en datagedreven onderzoek. Op basis van wetenschappelijke publicaties over leiderschapsstijlen werden vier dimensies die typen burgemeesters karakteriseren geïdentificeerd: leiderschapsoriëntatie, omgang met macht, taakoriëntatie en communicatiestijl. Vervolgens zette Citisens in 2019 een onderzoek uit onder het Citisens panel waarbij invullers werden gevraagd wat iemand voor hen een ideale burgemeester maakt. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek werd voor elk van de vier dimensies in kaart gebracht wat de stijlvoorkeuren van de respondenten waren en hoe deze van elkaar verschilden. Dit werd gebruikt als input voor het opstellen van een stellingenset voor elk van de vier dimensies. Door middel van een clusteranalyse zijn vervolgens vier typen burgemeesters opgesteld:

1. Efficiënte Probleemoplosser: resultaat gedreven, op zoek naar oplossingen.
2. Trouwe Beschermer: blik vooral gericht op het heden, behoudend.
3. Enthousiaste Aanvoerder: zoekt de grenzen op, niet bang voor verandering.
4. Kritische Coach: gefocust op samenwerking, aandacht voor een goed proces.

Aan de hand van het invullen van de MijnBurgemeester-tool kregen de invullers uit Drimmelen te zien welk type burgemeester het best past bij de antwoorden die zij gaven. Naast een weergave van de resultaten per stelling, leest u in deze rapportage ook op welk type de inwoners van Drimmelen het vaakst uitkwamen. De beschrijvingen die de invullers te zien kregen voor elk van de vier verschillende typen vindt u in bijlage 1.

Inwoners bereiken

De vragenlijst was te bereiken via de link www.mijnburgemeesterdrimmelen.nl en toegankelijk via computer, tablet en smartphone. Om zoveel mogelijk inwoners uit te nodigen tot deelname, is het onderzoek onder de aandacht gebracht via een advertentie in het huis-aan-huisblad. Daarbij zat ook de mogelijkheid voor minder digitaal vaardige inwoners om een papieren versie van de vragenlijst in te vullen en op te sturen.

289 respondenten

Uiteindelijk hebben de antwoorden van 289 inwoners die de MijnBurgemeester-tool invulden geleid tot de inzichten die u leest in deze rapportage. Door middel van verschillende verificatiemethoden zijn dubbele invullers en deelnemers van buiten de gemeente uit de resultaten gefilterd. Een toelichting op de analyse leest u in de onderzoeksverantwoording.

Samenvatting resultaten

HOOFDSTUK 2

Type burgemeester

De antwoorden die de invullers gaven op tien stellingen, verdeeld over de vier dimensies, leiden voor iedere invuller tot een voorkeur voor één van de vier typen burgemeesters. Aan het eind van de vragenlijst kregen deelnemers een typering te zien van de burgemeester die het best bij hun mening past. De meeste deelnemers kwamen uit op een Enthousiaste Aanvoerder, zoals blijkt uit onderstaande figuur. Enthousiaste Aanvoerders worden getypeerd door het opzoeken van grenzen. Zij hebben hun blik gericht op de toekomst, schuwen verandering niet en betrekken anderen graag bij hun plannen. Dit type werd opgevolgd door een Kritische Coach. Kritische Coaches worden getypeerd door hun focus op samenwerking en een goed proces. Zij betrekken graag zo veel mogelijk mensen bij hun plannen en streven naar het behoud van een goede sfeer.

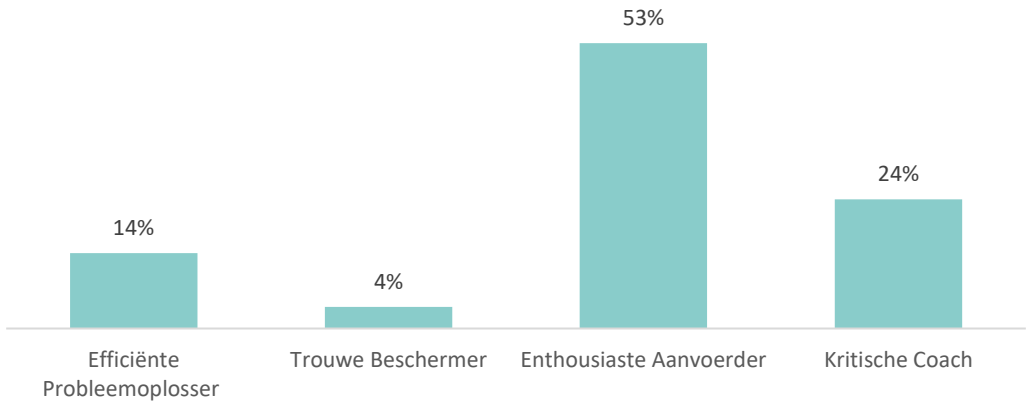

Type burgemeester	%
Efficiënte Probleemoplosser	14%
Trouwe Beschermer	4%
Enthousiaste Aanvoerder	53%
Kritische Coach	24%

Uitkomst per stelling

Invullers zien het liefst een burgemeester die verbinding zoekt met zijn of haar inwoners. De nieuwe burgemeester moet volgens de inwoners van Drimmelen vooral inwoners bezoeken en betrokken zijn op de achtergrond. Deelnemers willen ook graag een burgervader-/moeder in plaats van een bestuurder en kiezen vaker voor informeel dan voor zakelijk. Toch vindt men het ook belangrijk dat de burgemeester knopen durft door te hakken en resultaten boekt: zij zien liever een burgemeester die snel actie durft te ondernemen, dan iemand die doorpraat tot er draagvlak is. Op deze punten zijn deelnemers het meest uitgesproken.

Op andere punten is minder overeenstemming. Zo verschillen deelnemers onderling over de vraag of de nieuwe burgemeester moet gaan voor een goede sfeer of het beste resultaat. Er is een lichte voorkeur voor het beste resultaat, wat zich ook vertaalt in een lichte voorkeur voor een burgemeester die zich richt op de uitkomst in plaats van op het proces. Inwoners verschillen ook van mening over of hun voorkeur uitgaat naar een ervaren of een ambitieuze burgemeester. Een kleine meerderheid kiest hier voor ervaren. Dit is ook terug te zien in de voorkeur voor een burgemeester die een stabiele factor voor de gemeente vormt, in plaats van voor een enthousiaste vernieuwer. Tot slot is er geen duidelijke voorkeur voor burgemeester die zich richt op de uitdagingen van vandaag of op de uitdagingen van de toekomst, al wordt er iets vaker gekozen voor een uitdagingen van de toekomst.

Als ik denk aan de nieuwe burgemeester van Drimmelen, dan denk ik aan…

Uit de antwoorden op de open vraag blijkt dat deelnemers zoeken naar een betrokken, zichtbare burgemeester die zich onder de mensen in de gemeente begeeft en naar hen luistert. Er is behoefte aan een burgemeester die verbindend en inclusief te werk gaat. De invullers geven vaak aan een burgemeester te willen met een warme uitstraling die een mensenmens is. Ook spraken de deelnemers een lichte voorkeur uit voor een vrouwelijke burgemeester.

Achtergrond invullers

Wie zijn de invullers van MijnBurgemeester Drimmelen? Het onderstaande figuur geeft een overzicht van de verdeling van de invullers van MijnBurgemeester Drimmelen (links) en de inwoners van de gehele gemeente (rechts) over de betrokkenheidsprofielen van Citisens. Citisens categoriseert inwoners in acht onderscheidende groepen. Voor iedere groep is een

betrokkenheidsprofiel opgesteld. Hierbij hebben we sociaal-demografische kenmerken uit gerenommeerde bronnen gecombineerd met eigen onderzoeksdata over betrokkenheid van inwoners bij de eigen leefomgeving, hun vertrouwen in instituties, participatiegedrag en communicatievoorkeuren. Een overzicht van de verdeling van de invullers over de acht profielen geeft inzicht in hoeverre verschillende typen inwoners hebben meegedaan aan het onderzoek: welke groepen zijn er bereikt en op wiens mening zijn de resultaten van de inwonersconsultatie gebaseerd? En in hoeverre is dit een afspiegeling van de gemeente als geheel?

Gemeente Drimmelen kent voornamelijk veel Zelfbewuste Aanpakkers. Ook de profielen Gevestigde Beïnvloeders en Geïnformeerde Gezinsdrukte komen veel voor in de gemeente. Kijkend naar de verdeling van de invullers van MijnBurgemeester valt op dat er een lichte oververtegenwoordiging is van Geïnformeerde Gezinsdrukte en Gevestigde Beïnvloeders. Voor de eerste groep geldt dat dit een groep is die zich wel betrokken voelt bij zijn of haar gemeente, maar vaak niet genoeg tijd heeft om actief mee te doen. Dit is bij uitstek een groep die zich laat bereiken door korte, laagdrempelige onderzoeken zoals MijnBurgemeester. Voor Gevestigde Beïnvloeders geldt dat zij een zeer betrokken groep zijn, die vaak voldoende vertegenwoordigd zijn onder de inwoners die meedoen in de gemeente. Daarnaast is er een lichte ondervertegenwoordiging van Honkvaste Buurtbewoners: dit is een groep die zich wel betrokken voelt bij zijn of haar gemeente, maar zich vaak niet gehoord voelt en geen ruimte ervaart om actief te participeren. Zij zijn dan ook minder geneigd een onderzoek als MijnBurgemeester in te vullen. In bijlage 2 vindt u een toelichting op wat de specifieke betrokkenheidsprofielen inhouden.

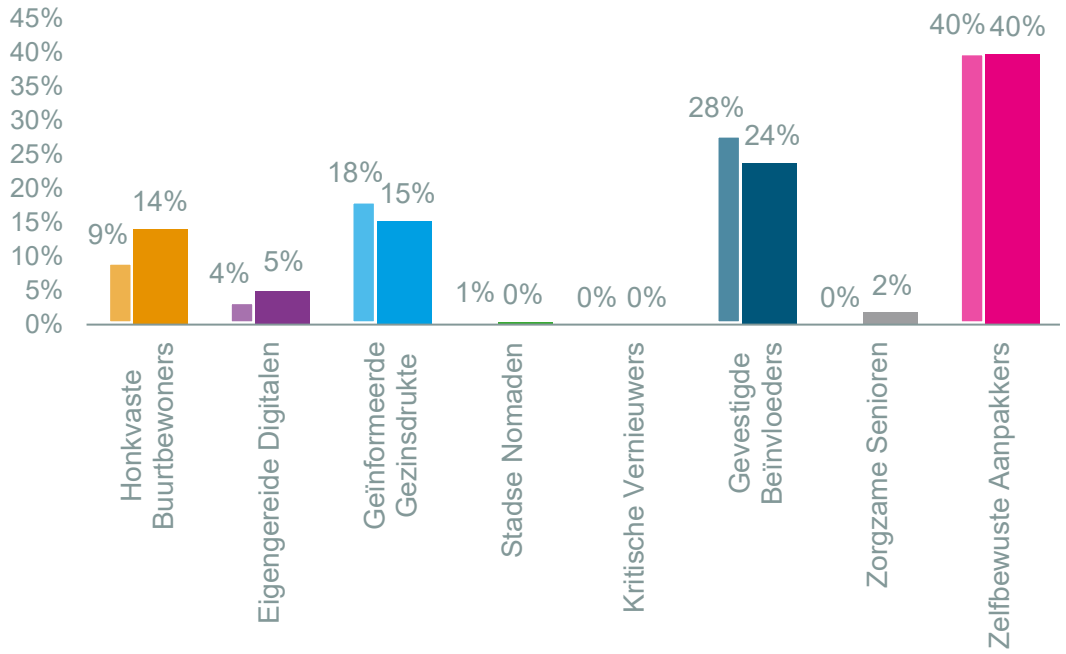

Resultaten inwonersconsultatie

HOOFDSTUK 3

Hieronder vindt u de resultaten van de tien stellingen waarover inwoners van gemeente Drimmelen hun mening hebben gegeven. Bij elke stelling kon men aangeven welke eigenschap of welk gedragsvoorbeeld zij belangrijk vinden voor hun nieuwe burgemeester. Deelnemers konden zich positioneren op een zevenpuntsschaal om hun mening weer te geven.

Stellingen

Bestuurder of burgervader-/moeder

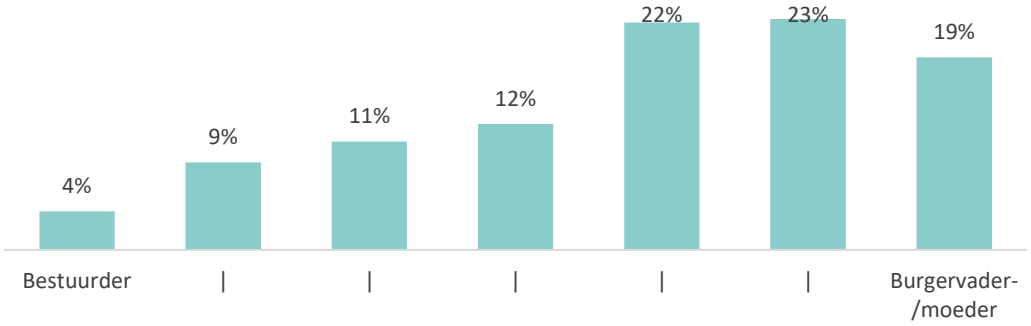

Mijn burgemeester is vooral: bestuurder / burgervader-/moeder						
Bestuurder	|	|	|	|	|	Burgervader-/moeder
4%	9%	11%	12%	22%	23%	19%

Zakelijk of informeel

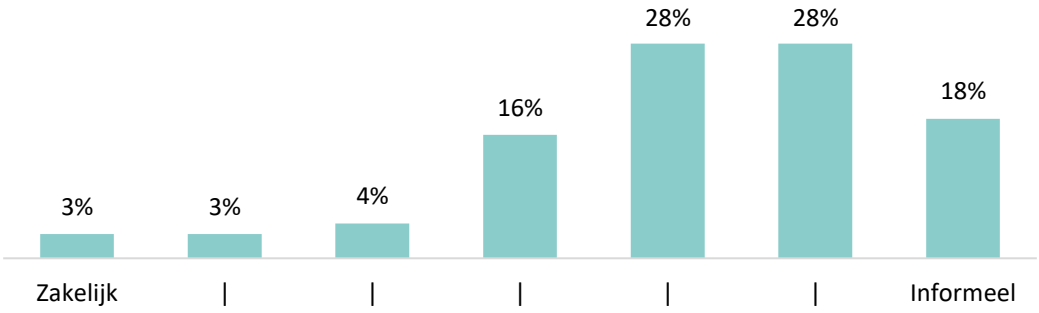

De houding van mijn burgemeester is: zakelijk / informeel						
Zakelijk	|	|	|	|	|	Informeel
3%	3%	4%	16%	28%	28%	18%

Praten tot er draagvlak is of snel actie ondernemen

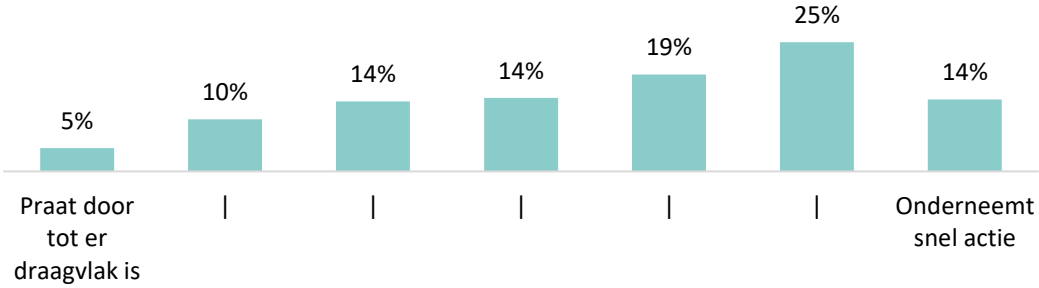

Mijn burgemeester: praat door tot er draagvlak is / onderneemt snel actie						
Praat door tot er draagvlak is	|	|	|	|	|	Onderneemt snel actie
5%	10%	14%	14%	19%	25%	14%

Een goede sfeer of het beste resultaat

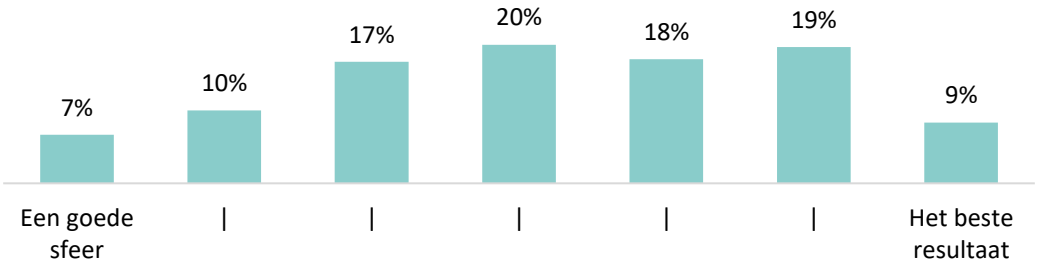

Mijn burgemeester gaat voor: een goede sfeer / het beste resultaat						
Een goede sfeer	|	|	|	|	|	Het beste resultaat
7%	10%	17%	20%	18%	19%	9%

Het proces of de uitkomst

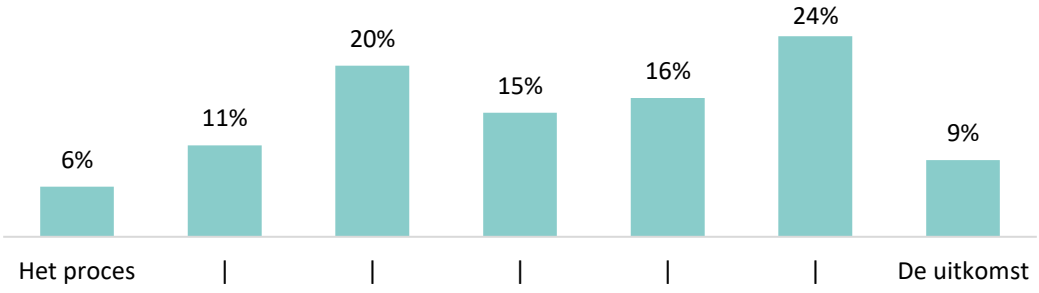

Mijn burgemeester richt zich op: het proces / de uitkomst						
Het proces	|	|	|	|	|	De uitkomst
6%	11%	20%	15%	16%	24%	9%

Op TV of inwoners bezoeken

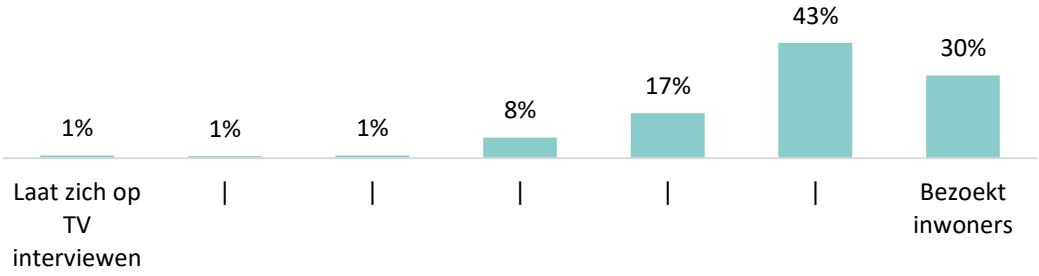

Mijn burgemeester: laat zich op TV interviewen / bezoekt inwoners						
Laat zich op TV interviewen	|	|	|	|	|	Bezoekt inwoners
1%	1%	1%	8%	17%	43%	30%

Op de voorgrond of op de achtergrond

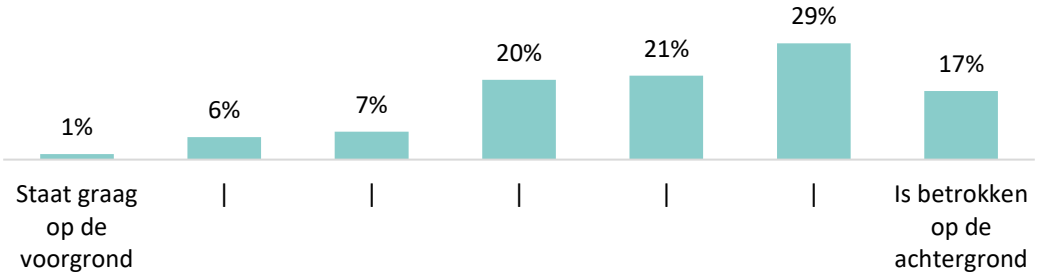

Mijn burgemeester: staat graag op de voorgrond / is betrokken op de achtergrond						
Staat graag op de voorgrond	|	|	|	|	|	Is betrokken op de achtergrond
1%	6%	7%	20%	21%	29%	17%

Ambitieus of ervaren

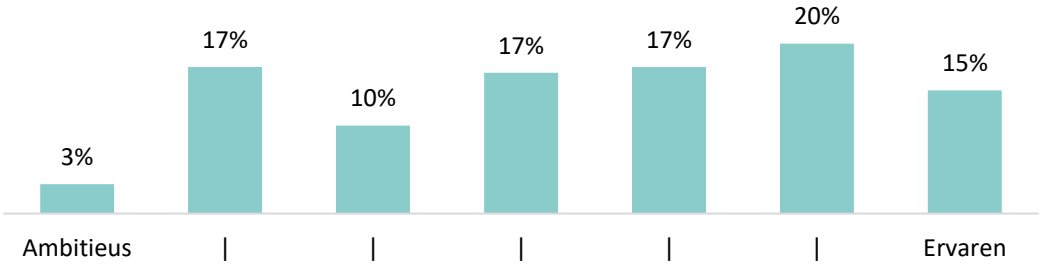

Mijn burgemeester is: ambitieus / ervaren						
Ambitieus	|	|	|	|	|	Ervaren
3%	17%	10%	17%	17%	20%	15%

Enthousiaste vernieuwer of stabiele factor

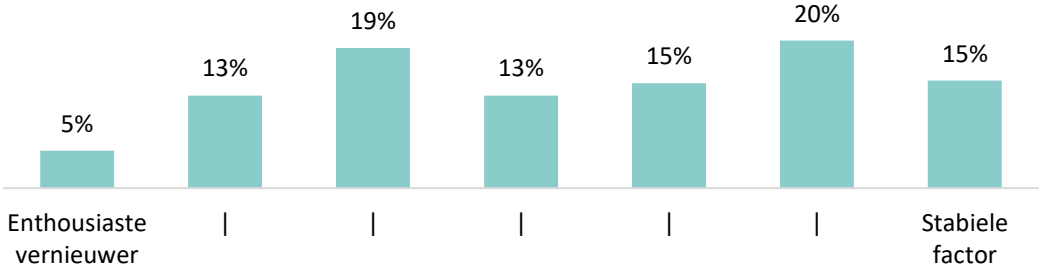

Mijn burgemeester is een: enthousiaste vernieuwer / stabiele factor						
Enthousiaste vernieuwer	|	|	|	|	|	Stabiele factor
5%	13%	19%	13%	15%	20%	15%

Uitdagingen van de toekomst of van vandaag

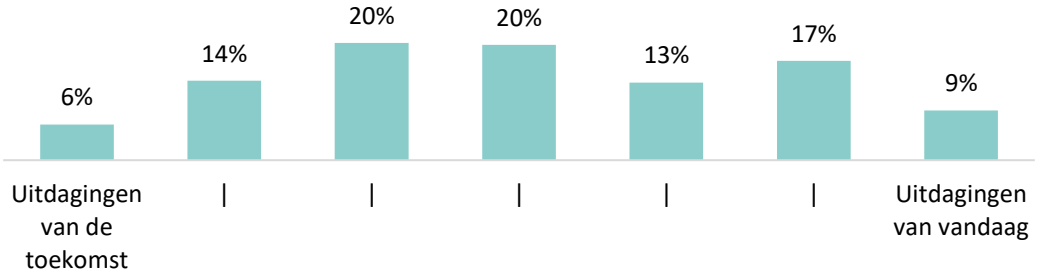

Mijn burgemeester richt zich op: uitdagingen van de toekomst / uitdagingen van vandaag						
Uitdagingen van de toekomst	|	|	|	|	|	Uitdagingen van vandaag
6%	14%	20%	20%	13%	17%	9%

Open vraag

Inwoners is de volgende open vraag voorgelegd: *'Als ik denk aan de nieuwe burgemeester van Drimmelen, dan zie ik iemand die...*'. De antwoorden staan hieronder samengevat rondom enkele veelgenoemde eigenschappen.

Thema	Korte omschrijving
... betrokken is	Inwoners van Drimmelen vinden het belangrijk dat de burgemeester betrokken is bij de gemeente en zichtbaar is voor de burgers. Zij waarderen iemand die toegankelijk is en met de inwoners in gesprek gaat.
	Quote: "Betrokken is bij alles wat er gebeurd in zijn gemeente. Of het nu iets moois of minder leuke zaken [betreft]. Iemand die zich onder zijn burgers begeeft."
... een vrouw is	Inwoners van Drimmelen spreken een voorkeur uit voor een vrouwelijke burgemeester, die zowel empathisch is als sterk in haar schoenen staat.
	Quote: "Er is, deskundigheid en plezier uitstraalt én aanspreekbaar is! Kies de beste vrouw."
... verbindend is	Inwoners van Drimmelen zoeken een burgemeester die inzet op inclusie en aandacht heeft voor alle inwoners en de verschillende kernen binnen de gemeente.
	Quote: "Verbondenheid uitstraalt en weet te verbinden"
... een mensenmens is	Inwoners van Drimmelen hebben de voorkeur voor een warme en empathische burgemeester, die zich graag onder de mensen bevindt.
	Quote: "Werkt met zijn of haar hart, weet wat er echt speelt onder de inwoners en een groot empathisch vermogen heeft zonder het overzicht te verliezen. Een echt mensenmens."

Onderzoeksverantwoording

HOOFDSTUK 4

Veldwerk

Dit onderzoek is uitgevoerd van 20-04-2022 tot 09-05-2022. Het onderzoek was via de open link www.mijnburgemeesterdrimmelen.nl voor alle inwoners van Drimmelen in te vullen. Om aandacht te vragen voor het onderzoek en mensen uit te nodigen om mee te doen, is door de gemeente een campagne opgezet met een mix aan online en offline middelen. Daarnaast konden minder digitaal vaardige inwoners een papieren vragenlijst invullen, die te vinden was in het huis-aan-huisblad.

Stellingen

De inwonersconsultatie bestond uit tien stellingen, waarop invullers konden aangeven welke eigenschap of welk gedragsvoorbeeld zij belangrijk vinden voor hun nieuwe burgemeester. Deze stellingenset is ontwikkeld door Citisens, op basis van onderzoek naar leiderschapsstijlen van burgemeesters.

In 2019 is door Citisens een onderzoek uitgevoerd onder 2.816 leden van het Citisens panel, waarbij hen is gevraagd wat een burgemeester voor hen de ideale burgemeester maakt. Ook zijn aan de hand van diverse wetenschappelijke publicaties over leiderschapsstijlen vier dimensies ontleed die leiderschap karakteriseren: 1) leiderschapsoriëntatie, 2) omgang met macht, 3) taakoriëntatie en 4) communicatiestijl. Op basis van de verzamelde data uit het Citisens panel zijn stellingen toegekend aan elk van deze vier dimensies. In de inwonersconsultatie worden niet alle stellingen die behoren tot de dimensies getoond. De gemeente kreeg in voorbereiding op het onderzoek de mogelijkheid tien stellingen te kiezen uit een totaal van 21 stellingen. Om ervoor te zorgen dat alle dimensies vertegenwoordigd zijn in het onderzoek, koos de gemeente per dimensie minimaal twee en maximaal vier stellingen.

Door middel van een clusteranalyse zijn er aan de hand van de vier dimensies verschillende typen burgemeesters te onderscheiden. Deze vier typen (Efficiënte Probleemoplosser, Trouwe Beschermer, Enthousiaste Aanvoerder en Kritische Coach) vormen de basis voor de uitkomsten van de MijnBurgemeester-tool. Het type burgemeester dat het beste past bij de antwoorden die invullers gaven kregen zij aan het eind van de vragenlijst te zien. De beschrijving, zoals deze getoond werd, vindt u in bijlage 1.

Respons

In totaal is de vragenlijst 307 keer ingevuld. Door middel van verschillende verificatiemethoden zijn dubbele invullers uit de resultaten gefilterd en zijn uitkomsten van inwoners buiten gemeente Drimmelen uit de analyse gehouden. Onderdelen van het verificatieproces waren onder andere een check op e-mailadres, postcode en invultijd. Dit heeft geleid tot een netto respons van 289 invullers.

Bijlage 1: Typen burgemeesters

Hieronder ziet u de omschrijvingen van de vier typen burgemeesters die de invullers aan het eind van de vragenlijst te zien kregen. Elke invuller kreeg het type te zien dat het meest overeen kwam met hun antwoorden op de stellingen. Daarnaast hadden zij de mogelijkheid om door te klikken en een omschrijving van alle vier de typen te lezen.

Efficiënte Probleemoplosser

"Waar een wil is, is een weg!"

Probleemoplossers hebben hun blik gericht op het hier en nu, en gaan recht op hun doel af. Vaak zijn dit doelen die door anderen zijn gekozen en vastgesteld.

Onderweg gaan zij moeilijkheden niet uit de weg. Sterker nog, probleemoplossers gaan actief aan de slag met het zoeken naar een oplossing. Zoals de naam al doet vermoeden, denkt dit type liever vanuit mogelijkheden dan belemmeringen.

Dat komt omdat de probleemoplosser resultaten wil boeken. Ze kiezen voor houding die daar op dat moment bij helpt: formeel of informeel, samen met anderen of alleen. Het is maar net wat er nodig is om samen vooruit te blijven gaan.

Trouwe Beschermer

"Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg"

Wat moet er gebeuren en wanneer? Dit zijn de vragen waar de trouwe beschermer zich mee bezig houdt. Daarbij richt dit type zich op uitdagingen van dit moment. Trouwe beschermers zijn geen fan van verandering, liever beschermen zij dat wat bekend en vertrouwd is. Dat steken zij ook niet onder stoelen of banken.

Onderweg houdt de trouwe beschermer zich zowel bezig met het einddoel als het proces. Problemen zijn er om op te lossen, maar niet door van de gebaande paden af te wijken.

Als het nodig is, kan de trouwe beschermer voor een autoritaire houding kiezen. Bij dreigend gevaar ondernemen zij liever snel actie dan dat zij lang praten. En bevoegdheden zijn er om te gebruiken als de situatie daarom vraagt.

Enthousiaste Aanvoerder

“Alleen ga je sneller, samen kom je verder”

De blik naar buiten! Dat is wat de enthousiaste aanvoerder typeert. Deze burgemeester richt zich op uitdagingen van de toekomst én heeft daar een visie op.

Enthousiaste aanvoerders zijn niet bang voor verandering. Sterker nog, onderweg zoeken zij rustig de grenzen op wanneer dat nodig is. Het liefst duiken zij de inhoud in om hun plannen werkelijkheid te laten worden.

Als het nodig is gebruiken enthousiaste aanvoerders hun bevoegdheden om zaken voor elkaar te krijgen. Daarbij gaan ze niet voorbij aan anderen. Met een enigszins informele houding weten zij anderen te betrekken en overtuigen. Samen onderweg naar die stip op de horizon.

Kritische Coach

“Teamwork makes the dream work”

De kritische coach is een echte bruggenbouwer die energie krijgt van contact met anderen en steeds de samenwerking opzoekt. Dit type vindt het belangrijk om anderen zo veel mogelijk te betrekken en ervoor te zorgen dat zíj tot goede ideeën en besluiten kunnen komen.

Onderweg heeft de kritische coach veel aandacht voor de omgeving: is iedereen nog aangehaakt? En hoe is de sfeer? Een goed proces is minstens zo belangrijk als een mooi resultaat.

Hoewel hun houding eerder formeel dan informeel is, zijn kritische coaches erg sociaal vaardig. Ze weten goed aan te sluiten bij de leefwereld van hun publiek en houden van duidelijke communicatie.

Bijlage 2: Toelichting betrokkenheidsprofielen

Honkvaste Buurtbewoners
16% Nederland
Leeftijd tussen 45 en 65 jaar.
Inkomen lager dan gemiddeld.
Opleidingsniveau lager dan gemiddeld.
Gezinnen en empty nesters, sterk verbonden met hun wijk/buurt.

Stadse Nomaden
10% Nederland
Leeftijd tot 40 jaar.
Hoog opgeleid, is vaak (nog) single.
Laag inkomen, maar ook weinig vaste lasten.
Sterk verbonden met vrienden en gelijkgestemden, minder met wijk/buurt.

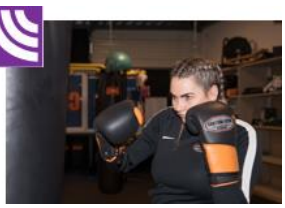

Eigengereide Digitalen
11% Nederland
Leeftijd tot 40 jaar.
Laag inkomen, heeft vaak parttime/flexibele baan.
Opleidingsniveau lager dan gemiddeld.
Starters met fun, gericht op mode en uitgaan.

Gevestigde Beïnvloeders
18% Nederland
Leeftijd tussen 45 jaar en ouder.
Hoog opgeleid, werkt als manager of consultant.
Groep met het hoogste inkomen.
Interesse in sport en cultuur.

Zorgzame Senioren
6% Nederland
Ouder dan 65 jaar.
Opleidingsniveau lager dan gemiddeld, woont in dorp/kern.
Inkomen laagst van alle groepen.
Sober leven, geen verspilling.

Kritische Vernieuwers
8% Nederland
Leeftijd tussen 30 en 50 jaar.
Hoogst opgeleide groep, ambitieus.
Bovengemiddeld inkomen.
Aandacht voor voeding, leefstijl, milieu en klimaat.

Geïnformeerde Gezinsdrukte
16% Nederland
Leeftijd tussen 30 en 65 jaar.
Hoog inkomen, heeft een goede baan.
Opleidingsniveau hoger dan gemiddeld.
Gezinnen met jonge kinderen.

Zelfbewuste Aanpakkers
15% Nederland
Leeftijd 55+.
Opleidingsniveau gemiddeld, selfmade doeners (mkb, boerenbedrijf).
Inkomen hoger dan gemiddeld.
Spil van het verenigingsleven.